

ДО ЮВІЛЕЮ СЕРГІЯ МИРОНОВИЧА ДЕРЕВ'ЯНКА

**Вчений, педагог і громадський діяч
(До 60-річчя з Дня народження)**

Доктор політичних наук, професор кафедри політичних інститутів та процесів, Заслужений працівник освіти України, академік Української академії політичних наук

Сергій Дерев'янка народився 1 березня 1960 року в с. Старі Богородчани Богородчанського району Івано-Франківської області в сім'ї вчителів.

Любов до історії привив йому батько Мирон Миколайович – випускник 1956 року історичного відділу історико-філологічного факультету тодішнього Станіславського педагогічного інституту; його ж за спеціальністю “українська мова і література” закінчила й мати – Стефанія Іванівна.

У 1967 році пішов до першого класу Богородчанської середньої школи, яку закінчив у 1977 році із золотою медаллю.

Того ж року вступив на навчання за спеціальністю “історія і педагогіка” на історичний факультет Івано-Франківського державного педагогічного інституту ім. В. С. Стефаника. Під час навчання в інституті він брав активну участь у діяльності студентських гуртків і семінарів, виступав з доповідями та повідомленнями на конференціях, готував перші наукові праці. Перші навички науковця-дослідника набув під керівництвом доктора історичних наук, професора П. С. Федорчака (1933–2017), кандидата історичних наук, доцента Ю. М. Томина та ін. Став призером Всесоюзного конкурсу на кращу студентську роботу зі спеціальних історичних дисциплін (1980). Науковим керівником його дипломної роботи з проблем історіографії історії Визвольної війни під проводом Б. Хмельницького середини XVII століття був доктор історичних наук, професор В. В. Грабовецький (1928–2015). Навчання поєднував із практичною роботою: ще студентом четвертого курсу працював інструктором в Івано-Франківському обласному штабі студентських будівельних загонів, на п'ятому – звільненим заступником секретаря комітету комсомолу педагогічного інституту. Завершив навчання у 1982 році – отримав дипломом із відзнакою та здобув кваліфікацію вчителя історії та суспільствознавства, методиста виховної роботи. Далі – дійсна військова служба в армії.

Педагогічну діяльність Сергій Дерев'янка розпочав 1984 року в Івано-Франківському медичному інституті, де працював старшим лаборантом, викладачем кафедри суспільних дисциплін.

1987 року за цільовим направленням Івано-Франківського державного медичного інституту поступив на навчання до аспірантури історичного факультету Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. Працюючи над кандидатською дисертацією під керівництвом відомого українського вченого історика-джерелознавця, Заслуженого діяча науки України, доктора історичних наук, професора М. Я. Варшавчика (1918-2001) опублікував 4 наукові статті, 4 тези доповідей на наукових конференціях та 8 біографічних нарисів про активних учасників революційного руху на Прикарпатті. Достроково, 28 листопада 1990 року успішно захистив кандидатську дисертацію з джерелознавства історії західноукраїнських земель міжвоєнного періоду.

Після захисту Сергій Миронович повернувся на роботу до Івано-Франківського медичного інституту, де розпочав викладання курсу “Історія України”. Викладацьку роботу поєднував із науковою, працюючи 1992 року науковим редактором першої категорії обласної редакції “Книги Пам’яті України” управління культури Івано-Франківської обласної державної адміністрації. Доклав чимало зусиль до створення й випуску першого та другого томів ґрунтового видання “Книга Пам’яті України. Івано-Франківська область”.

У жовтні 1992 року Сергій Дерев’янка переходить на роботу до Прикарпатського університету імені Василя Стефаника, де працює й сьогодні. Починав асистентом кафедри історії стародавнього світу і середніх віків, з березня 1993 року – доцентом цієї ж кафедри. У 1996 році йому присвоєно вчене звання доцента. Започаткував та впродовж двадцяти років викладав для студентів спеціальності “Історія” нові університетські навчальні дисципліни : “Вступ до спеціальності”, “Архівознавство”, “Історична географія”, “Спеціальні історичні дисципліни”, “Джерелознавство. Теорія. Методологія. Методика”, “Історіографія. Теорія. Методологія. Методика”, “Історіографія всесвітньої історії XX століття”, низку дисциплін спеціалізації.

З 1996 року роботу на історичному факультеті поєднував із виконанням обов’язків декана факультету довузівської підготовки університету, сприяв удосконаленню профорієнтаційної роботи, організації різноманітних курсів і олімпіад, навчанню студентів-іноземців (з числа осіб українського походження).

У квітні-червні 1997 року проходив стажування за програмою «Адміністрування в освіті» в Саскачеванському університеті (м. Саскатун, Канада) за запрошенням Асоціації університетів і коледжів Канади та фінансуванням Уряду Канади. Отримані знання використанні при створенні за його активної участі, Гуманітарного інституту при університеті. Ставши у вересні його першим директором, С. М. Дерев’янка доклав зусиль для організації навчального процесу з метою надання можливості здобуття паралельно ще однієї вищої освіти студентам інших вищих навчальних закладів, зокрема, богословських.

У вересні 1998 року став проректором з науково-педагогічної роботи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Працюючи на цій посаді більше ніж сім років, доклав чималих зусиль для розбудови та розвитку університету, удосконалення організації навчально-виховного процесу в університеті за денною, заочною і екстернатною формами навчання, у відкритті нових спеціальностей, підготовці їх ліцензування й акредитації, забезпеченні роботи приймальної комісії університету. За його безпосередньої участі відкрито та налагоджено діяльність відокремлених структурних підрозділів університету : інститутів у м. Коломия Івано-Франківської області та м. Мукачево Закарпатської області, навчально-консультаційних пунктів у містах Долина та Калуш Івано-Франківської області, м. Рахів Закарпатської області та м. Чортків Тернопільської області. Багато уваги надавав створенню

матеріальної бази та розвитку фізичної культури й спорту студентської молоді, підготовки спортсменів вищих досягнень із боротьби дзюдо, створення та становлення баскетбольного клубу «Говерла». Входив до складу Ради з питань освіти та науки при голові Івано-Франківської обласної адміністрації, колеґії управління з питань фізичної культури та спорту облдержадміністрації, громадської ради сприяння діяльності органів внутрішніх справ при Управлінні МВС в Івано-Франківській області, громадської ради Прокуратури Івано-Франківської області.

Зі створенням у 2000 році кафедри історіографії і джерелознавства Сергій Дерев'янка працював за сумісництвом доцентом цієї кафедри, а з 2002 року - професор кафедри.

У 2001-2003, 2006-2007 роках – здобувач наукового ступеня доктора наук відділу конституційного права та місцевого самоврядування Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. З грудня 2005 по грудень 2008 року навчався в докторантурі Прикарпатського університету імені Василя Стефаника за спеціальністю 12.00.02 “конституційне право”.

З грудня 2008 р. – професор кафедри історіографії і джерелознавства, викладав навчальні дисципліни “Джерелознавство”, “Історіографія всесвітньої історії XX століття”, спеціалізований курс “Етнополітичні процеси на Прикарпатті у XIX – на початку XX століття у джерелах та історіографії”. Одночасно за сумісництвом – професор кафедри політології. Для студентів спеціальності “Політологія” запровадив викладання дисципліни спеціалізації із прикладної політології “Механізм реалізації безпосередньої демократії в Україні”, а також магістерський курс “Аналіз державної політики”.

Значну увагу С. М. Дерев'янка приділяв підготовці кадрів вищої кваліфікації. Під його науковим керівництвом підготували й захистили кандидатські дисертації зі спеціальностей 07.00.01 – історія України – Ярослав Луцький, 07.00.05 – етнологія – Інна Гаврильченко, зі спеціальності 07.00.06 – історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни – Тетяна Гуменюк (нині доктор історичних наук, професор кафедри теорії та історії держави і права ПВНЗ «Університет Короля Данила»), Петро Гава, Тетяна Турчин та Віра Кочкодан. Серед студентів чимало знаних науковців та педагогів, політичних і громадських діячів. У 2003-2008 роках – був членом Спеціалізованої вченої ради К 20.051.05 по захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

За сумісництвом (з 2008 року) Сергій Дерев'янка працював також доцентом кафедри конституційного, адміністративного і міжнародного права Юридичного інституту університету, де викладав навчальні дисципліни “Порівняльне конституційне право”, “Основи конституційного права України”, “Виборче право”.

Працюючи з 2009 по даний час професором кафедри міжнародних відносин університету викладає дисципліни “Основи геополітики та теорії цивілізації”, “Аналіз та прогнозування зовнішньої політики”.

З 01 вересня 2012 р. – професор кафедри політології, а з серпня 2015 р. – по даний час – професор новоутвореної кафедри політичних інститутів та процесів Державного вищого навчального закладу “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.

Доктор політичних наук. У квітні-вересні 2012 року – здобувач відділу правових проблем політології Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Докторську дисертацію на тему “Референдум як демократичний політичний інститут: світовий досвід і Україна” за науковою спеціальністю 23.00.02 – політичні інститути та

процеси захистив 12 жовтня 2012 року у Спеціалізованій вченої ради Д 26.236.01 по захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) політичних наук в Інституті держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України. Науковий консультант – О. М. Мироненко (1942-2014) – відомий український учений-правознавець, політолог, філософ, історик; суддя Конституційного Суду України, доктор філософських наук, професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України, дійсний член Української академії політичних наук, Заслужений діяч науки і техніки України, головний науковий співробітник відділу історико-правових досліджень Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.

З 01 вересня 2012 р. – професор кафедри політології, з лютого 2013 року – на тій же посаді за сумісництвом. З серпня 2015 р. – професор новоутвореної – у складі Інституту (нині – факультету) історії, політології і міжнародних відносин університету – кафедри політичних інститутів та процесів.

Важливу роль у професійному зростанні, набутті практичних навичок публічної діяльності мала праця С. М. Дерев'янка (з лютого 2013 по грудень 2014 року) на державній службі – на посаді директора департаменту освіти, науки, сім'ї, молоді та спорту Івано-Франківської обласної державної адміністрації.

Нині С. М. Дерев'янка виконує різноманітну навчально-методичну, наукову, організаційну і виховну роботу на кафедрі політичних інститутів та процесів та на факультеті історії, політології і міжнародних відносин. Зарекомендував себе кваліфікованим викладачем. Викладає в університеті навчальні дисципліни “Аналіз державної політики”, “Аналіз та прогнозування зовнішньої політики”, “Основи геополітики та теорії цивілізації”, “Методика та організація наукових досліджень”, “Правові проблеми політичної науки”. Для вивчення студентами кожної з навчальних дисциплін створено відповідне навчально-методичне забезпечення, електронні хрестоматії тощо.

Для здобувачів третього освітнього рівня – доктор філософії викладає навчальні дисципліни “Моделювання та аналіз політичних процесів” і “Методологія політичної науки”, а також є науковим керівником трьох аспірантів спеціальності 052 – політологія. Упродовж 2016-2019 років під його науковим керівництвом захищено три дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук зі спеціальності 07.00.06 – історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни.

Систематично здійснює керівництво написання магістерських і курсових робіт, підготовку студентів до участі у конкурсах наукових робіт, наукових конференціях.

Сергій Дерев'янка є гарантом освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 052 – політологія. З 2019 року є експертом Національного агентства забезпечення якості вищої освіти.

З вересня 2016 – по даний час – за сумісництвом – професор кафедри публічного управління та адміністрування Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

Ювіляр є автором понад 150 наукових праць із проблем політичної історії України, джерелознавства, історіографії, політології та конституційного права, які опубліковані у наукових виданнях України, Республік Білорусь, Казахстан, Польща, Російської Федерації.

Сфера наукових інтересів С. М. Дерев'янка є досить широкою : теоретичні та практичні проблеми здійснення влади народом у конституційно визначених та інших формах безпосередньої демократії в Україні та зарубіжних державах; проблеми теорії та практики конституціоналізму та державотворення, новітньої законопроектної сфери,

порівняльного правознавства; геополітики, політичної історії України; спеціальних галузей історичного знання.

Політико-правові аспекти певною мірою присутні у наукових працях С. М. Дерев'янка, які вийшли друком упродовж другої половини 1980-х – першої половини 2000-х років. Це праці, опубліковані у наукових виданнях історичного профілю. Серед тих, які й нині використовуються науковцями, публікації науковця у часописах «Наука і суспільство», «Український історичний журнал», «Галичина». Присвячені вони здебільшого, політичній історії, проблемам джерелознавства і історіографії історії Західно-Української Народної Республіки; ролі Галичини в контексті політики «завоювання капіталу походом» під час радянсько-польської війни 1920 р.; Союзу визволення України і Дмитру Донцову; історії західноукраїнських земель міжвоєнного періоду, долі Галичини у Другій світовій війні, стереотипам історіографії та пошук нових підходів до вивчення значення 1939 року у долі західноукраїнських земель.

Поруч з ними праці, присвячені аналізу джерел з історії Галицько-Волинського князівства у творчості І. П. Крип'якевича; відображенню визвольної війни українського народу 1648-1654 рр. під проводом Б. Хмельницького на картах В. Кубійовича, характеристиці його ж «Атласу України й сумежних країв» як історіографічного джерела; джерелознавчим проблемам дослідження життя й діяльності митрополита Андрея Шептицького; геральдиці населених пунктів Прикарпаття; аналізу історіографії освіти західноукраїнських областей другої половини 40-х – першої половини 60-х років ХХ століття; історіографічним джерелам в новітній українській періодиці тощо. Тоді ж з'явилися і перші власне політологічні праці, предметом дослідження яких стали політологічний зріз України на порозі ХХІ століття, наукове прогнозування політичних процесів, зокрема, державотворчих; проблеми організації, підготовки та проведення виборів Президента України в 2004 році.

До нині використовуються створені ним у співавторстві з колегами навчально-методичні посібники з джерелознавства, спеціальних історичних дисциплін, архівно-музейної практики. Отримав визнання серед педагогів виданий у співавторстві з І. О. Андрухівим навчальний посібник для 7 класу «Історія України та рідного краю (від найдавніших часів до першої половини 16 століття)» (Івано-Франківськ: вид-во «Симфонія форте», 2002. 258 с.).

Суспільно-політичні процеси в державі на зламі ХХ-ХХІ століть, безпосередня участь у виборчих процесах 1999, 2002 та 2004 років, організації проведення Всеукраїнського референдуму за народною ініціативою (2000) спонукала С. М. Дерев'янка до осмислення отриманого досвіду та пошуку шляхів розвитку інститутів безпосередньої демократії.

Вагому роль у виборі пріоритетів подальшого наукового пошуку, формулюванні тематики дослідження відіграв відомий український правознавець, вчений-конституціоналіст, академік Академії правових наук України, доктор юридичних наук, професор В. Ф. Погорілко (1938–2006). Саме він сформулював тему дисертаційного дослідження С. М. Дерев'янка та став його науковим консультантом.

Здійснений у той час пошук та опрацювання багаточисленних та різноманітних за видовими характеристиками історичних та історіографічних джерел, великого масиву нормативно-правових актів, зокрема конституцій та актів конституційного значення всіх держав світу дали змогу створити ґрунтовну репрезентативну базу дослідження.

С. М. Дерев'янка вміло поєднав політологічний і юридичний підходи у процесі дослідження проблем безпосереднього народовладдя. За освітою він не має фаху правознавця, але завдяки своїй наполегливості і працьовитості зумів глибоко пізнати

закономірності розвитку держави і права. Поєднання політичного і правового підходів, історичних знань, їх критичне осмислення дало змогу систематизувати та істотно розширити розуміння наукових і суспільних уявлень про інститут референдуму, сформулювати доцільність та шляхи удосконалення його правового регулювання, оптимізувати подальшу практику використання цієї форми прямої демократії як засобу безпосереднього вияву політичної волі народу.

Працюючи над підготовкою докторської дисертації, упродовж 2006–2012 років науковцем підготував близько сімдесяти наукових праць присвячених конституційно-правовим засадам референдумів, які опубліковані у провідних наукових виданнях України, а також у Російській Федерації, Республіках Білорусь і Казахстан. Тільки до автореферату його докторської дисертації включено 61 публікація. Серед них – індивідуальна монографія, 20 статей у фахових наукових виданнях з політичних наук, 16 статей у фахових наукових виданнях з юридичних наук, 24 публікації, які додатково відображають результати дослідження. Про актуальність досліджуваної проблематики, рівень її осягнення, наукову і практичну вагомість свідчить публікація статей С. М. Дерев'янка в авторитетних загальнодержавних виданнях «Право України», «Вісник Академії правових наук України», «Віче», «Держава і право», «Державне будівництво та місцеве самоврядування», «Наше право», «Політичний менеджмент», «Порівняльно-правові дослідження», «Сучасна українська політика», а також «Боротьба з організованою злочинністю (теорія і практика)», «Вибори і демократія», «Вісник Конституційного Суду України», «Вісник Центральної виборчої комісії».

Широкою є і географія опублікованих праць – фахові видання Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Київського університету права, Львівського державного університету внутрішніх справ, Львівського національного університету імені Івана Франка, Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, Одеської юридичної академії, Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Рівненського державного гуманітарного університету, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Хмельницького університету управління і права, Чорноморського державного університету імені Петра Могили.

Наукові розвідки С. М. Дерев'янка в ці роки з'явилися також у виданнях Донецького юридичного інституту Луганського державного університету внутрішніх справ, Дніпропетровського університету економіки і права, Запорізького національного університету, Київського міжнародного університету, Одеського державного університету внутрішніх справ, Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова, Сумського державного університету, Східноукраїнського національного університету імені Лесі Українки, Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Черкаського національного університету імені Б. Хмельницького. Статті чи тези доповідей опубліковані у виданнях Башкирського державного університету (м. Уфа, Російська Федерація), Білоруського державного університету (м. Мінськ, Республіка Білорусь), Костромського державного університету ім. М. О. Некрасова (Російська Федерація), Омської академії Міністерства внутрішніх справ Російської Федерації, Павлоградського гуманітарно-юридичного інституту Казахського гуманітарно-юридичного університету (Республіка Казахстан).

Підсумком тривалих наукових досліджень, найбільш значним доробком С. М. Дерев'янка є його авторська монографія “Політико-правові засади референдумів в Україні” (Івано-Франківськ : Місто НВ, 2011. 848 с.). У монографії обґрунтовано політико-правові засади референдумів – одного з найважливіших способів реалізації народом його суверенітету, провідної форми безпосередньої демократії в Україні.

Визначаються концептуальні засади їх дослідження у теорії права і політології : поняття референдуму як політико-правового інституту, висвітлюється історія розвитку наукової думки про референдум у працях українських вчених та політико-практичні підходи до проблеми референдуму в сучасній правовій і політичній науці та практиці. Досліджуються конституційні засади реалізації принципу “прямої демократії”, норми законодавства, що регулюють проведення всеукраїнського і місцевих референдумів та практика їх застосування, політико-правові мотиви дій суб’єктів референдного процесу та правові норми щодо призначення / проголошення всеукраїнського референдуму, процедурні аспекти його проведення та імплементації прийнятих всенародним голосуванням рішень. Проаналізовано інституційні особливості місцевих референдумів, проблемні питання процедури їх підготовки і проведення, а також політико-правові наслідки за порушення законодавства про референдуми.

Монографія стала основою для написання тексту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора політичних наук на тему «Референдум як демократичний інститут : світовий досвід і Україна».

Проблеми конституціоналізму, виборів і референдумів займають і нині значне місце у науковій творчості С. М. Дерев’янка. В останні роки вийшла низка його праць у фахових виданнях «Віче», «Гілея», «Держава і право. Політичні науки», «Наукові записки Інституту політичних та етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса», «Вісник Прикарпатського університету. Політологія», «Прикарпатський вісник Наукового Товариства ім. Шевченка : Серія “Думка”». Статті присвячені перспективам оновлення Конституції України, політичній доцільності ініціюванню змін до Основного закону держави, доцільності та перспективам оновлення конституційної моделі інститутів всеукраїнського та місцевого референдумів; політичній соціалізації внутрішньо переміщених осіб; електронним петиціям до органів влади України як інструменту електронної демократії; політичному прогнозуванню; політичній транзитології як напрямку наукових досліджень в українській політології та навчальній дисципліні; політологічному виміру молодіжного політичного радикалізму та екстремізму в Україні; політико-правовим підставам обмеження політичних прав громадян в умовах воєнного стану; безпековому виміру народовладдя в мовах гібридної війни.

В інших виданнях з’явилися його публікації присвячені аналізу спроб маніпулювання ідеєю народного волевиявлення з метою самоідентифікації регіонального сепаратизму; політико-правовим проблемам захисту виборчих прав внутрішньо переміщених осіб в Україні; обґрунтуванню право громадян не брати участі у виборах і референдумах як цінності європейської демократії та доцільності його законодавчого закріплення та захисту в Україні; розумінню інституту референдуму як інструменту взаємодії та вирішення конфлікту правових систем держав-членів Європейського Союзу, а також як засобу захисту національної державності у поступі України до об’єднаної Європи; перспективам європейської та євроатлантичної інтеграції України, зокрема, за передвиборними програмами кандидатів на пост Президента України на виборах 2019 року; інформаційному виміру гібридної війни; політико-правовим особливостям реалізації конституційного права громадян на інформацію в умовах гібридної війни; конституційним засадам формування спроможних об’єднаних територіальних громад, політико-правовим проблемам нормативного регулювання цього процесу на завершальному етапі реформи децентралізації в Україні.

До творчого доробку С. М. Дерев'янка належить і чимало відгуків на рукописи дисертацій, їх автореферати, рецензій на статті, монографії, підручники та навчальні посібники, які опубліковані у фахових виданнях.

Результатом співпраці з відомими вченими-політологами й правниками Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України та Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України стали спільні наукові публікації, участь у наукових проєктах. 2019 року обраний академіком Академії політичних наук.

Набуті знання та практичний досвід спонукали до участі у численних експертних обговореннях проєктів нормативно-правових актів щодо внесення змін до Конституції України, Виборчого кодексу, про всеукраїнський референдум; про судову та парламентську реформу; завершення децентралізації; незалежні регулятори й реформування публічної адміністрації; з проблем зовнішньої політики держави, розвитку електронної демократії та громадського активізму.

Традиційною стала його участь разом з вченими Республіки Польща у щорічному міжнародному науковому семінарі "Інструменти безпосередньої демократії. Перспектива Польщі та України". З останніх публікованих за кордоном праць назвемо статтю у співавторстві з О. А. Дерев'янко (кандидатом філологічних наук, доцентом кафедри англійської філології університету) англійською мовою під назвою «Models of local referendum according to the constitutions of Ukraine and countries of Central and Eastern Europe : comparative-typological characteristics» («Моделі місцевого референдуму за конституціями України та країн Центральної і Східної Європи : порівняльно-типологічна характеристика») у збірнику «Samorząd terytorialne w Konstytucjach wybranych państw Europy Środkowo-Wschodniej : Zarys problematyki / Redakcja Iwona Lasek-Surowiec» (Chelm, 2018 S. 87–101).

Підготовка до відкриття нової освітньої програми «Політологія. Національна безпека» та потреби забезпечення її викладання спонукали визначити відповідні теми дисертаційних досліджень та опублікувати упродовж 2018-2020 рр. низки статей з безпекової проблематики у фахових та інших виданнях.

Поєднанням правових, політологічних та історичних підходів відзначаються авторські статті С. М. Дерев'янка, які вміщені у першому та другому томах унікального колективного видання «Західно-Українська Народна Республіка. Енциклопедія. До 100-річчя утворення Західно-Української Народної Республіки. У 3-х т. Івано-Франківськ, 2018–2020). Це, зокрема статті про Державний герб ЗУНР, Державний прапор ЗУНР, Державне секретарство судівництва (ДСС), Галревком, Тимчасовий Основний закон про державну самостійність українських земель бувшої Австро-угорської монархії, а також півтора десятка біографічних статей про відомих діячів ЗУНР. Науковець є також одним з авторів біографічної енциклопедії «Американський президенціалізм : інститут глави держави в США у персоналіях від зародження до сьогодення» (Львів : Новий Світ-2000, 2018).

С. М. Дерев'янка – активний учасник багатьох міжнародних, всеукраїнських та регіональних наукових та науково-практичних конференцій, круглих столів, методологічних і наукових семінарів, симпозіумів та інших наукових заходів. У 2015-2017 рр. тричі був членом галузевої конкурсної комісії II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з політичних наук. Науковець є членом редакційних колегій наукових фахових видань "Вісник Прикарпатського університету. Політологія" та "Прикарпатський вісник Наукового Товариства ім. Шевченка : Серія "Думка".

Обраний членом Конференції трудового колективу університету, членом Вченої Ради факультету історії, політології і міжнародних відносин.

Викладацьку й наукову роботу Сергій Дерев'янку поєднує з активною громадською діяльністю. У 2000 році він очолював Івано-Франківську обласну комісію з проведення всеукраїнського референдуму за народною ініціативою, у 2002-2006 роках був головою обласної виборчої комісії з проведення виборів депутатів Івано-Франківської обласної ради. 2004 р. – голова територіальної виборчої комісії територіального виборчого округу № 84 (м. Івано-Франківськ) з виборів Президента України. Здійснював консультативно-методичне забезпечення та правовий супровід виборчих кампаній 1999, 2006-2010, 2012, 2015, 2018, 2019 років. Упродовж десяти років очолював Івано-Франківський обласний осередок Всеукраїнської громадської організації «Фонд сприяння демократичним виборам», Благодійний фонд сприяння розвитку боротьби дзюдо в Івано-Франківській області «Вікторія», є членом Івано-Франківської обласної організації Спілки краєзнавців України та однієї найстаріших громадських організацій області – «Суспільної амністії», яку було засновано ще в 1998 році.

За плідну багатолітню педагогічну та наукову діяльність нагороджений Почесною Грамотою Центральної виборчої комісії (2000 р.), двома Грамотами Івано-Франківської обласної державної адміністрації та Івано-Франківської обласної Ради (2000 р.), Почесною грамотою Комітету з фізичного виховання і спорту Міністерства освіти і науки України (2001 р.), Подякою Закарпатської обласної ради (2001 р.), нагрудним знаком “Відмінник освіти України” (2002 р.), Почесною грамотою Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту (2003 р.). У 2012 р. Дерев'янку С. М. за значний особистий внесок у державне будівництво, соціально-економічний, науково-технічний, культурно-освітній розвиток України, вагомі трудові здобутки та високий професіоналізм присвоєно почесне звання “Заслужений працівник освіти України”. У 2013 р. одержав диплом, нагрудний знак і премію голови Івано-Франківської обласної державної адміністрації та голови Івано-Франківської обласної ради у номінації “Відомий науковець року” за вагомі досягнення в галузі науки та освіти та особистий внесок у розвиток науки. 2020 року за багаторічну сумлінну працю, науково-педагогічну та громадську діяльність нагороджений медаллю “За заслуги перед університетом”.

Найбільшим своїм досягненням вважає своїх дітей – дочку і трьох синів.

Використана література: Дерев'янку Сергій. *Арсенич П., Гаврилів Б., Угорчак Ю. Краєзнавці Прикарпаття: Довідник (XX ст.)*. Івано-Франківськ : Плай, 2002. С. 30; Дерев'янку Сергій Миронович. *Вчені Прикарпаття: Біографічний довідник (XX–XXI ст.)*. Брошнів: Таля, 2003. С. 263; Федорчак П. Дерев'янку Сергій Миронович. *Інститут історії і політології: 70 років педагогічної, наукової й громадської діяльності* / під ред. М. Кугутяка. Івано-Франківськ : Третяк І. Я., 2010. С. 145–146; Кугутяк М., Марущенко О. Поступ педагога і науковця (До 50-річчя Сергія Дерев'янка). *Галичина*. Всеукр. наук. і культ.-просвіт. краєзнавчий часопис. 2010. Ч. 17. С. 361.

Василь Марчук